ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ. կարգավիճակի մասին ակադեմիայի

Թանկագին բարեկամներ։ Ընդունելի և մեծապես բաժանելի է այն տագնապը, որը մկատվեց Խորքրդարանի պատգամավորներից մի քանիսի և մանավանդ Հանրապեստության Գերագույն խորճրդի նախա- լով, որ կստանա 2—3 անգամ գան Լևոն Տեր-Պետ րոպանի ելույթում (ես այդ ելույթներին ականջալուր եմ եղել ճեռուս. տատեսությամբ), մեր ակադեմրայի աշխատանքներ ում տեղ գտած այլևայլ բնույթի թերությունների ու վրիպումների մասին։ Իսկ քանի որ այդթերություններից մի բանի սը, գոնե իմ Լարծիբով, այդաջնաներթ կարևորություն ունեն և ճետևաբար, **նրանց** օր առաջ վերացնելը էապես կարող է ազդել մեր ակադեմիայի ամբողջ կարգավիճակի վրա, այս նասկացողության ամեն ադրական առումով, ապա ձեր բարձր ներկայացնել դրանք։

աարակական- պատմական ուշադրությանն եմ կաժենում Ա) Ինչպես ճայտնի է, գիտությունների ակադեմիայի բոլոր ինստիտուտները իրենց գիտական նպատակաուղղվածությանը ճամապատաւվսան կադրերին ճավաքում են ԲՈՒՀ ավարտած և առավել օժսոված երիտասարդներից։ Սա նշանակում է, որ բարձրագույն կրթություն ունեցող երիտայացնում է տվյալ ինստիտուտի շակույթ» ասելով ճասկանում կադրերի բաժնին և ապա, ճանձնելով ընդունելության ճա. ինչ ստեղծվել է Ռուսաստամար պահանջվող համաւսա- նում, եթե մենք «ֆրանսիադառնում է տվյայ ինստիտու- նական մշակույթ» կամ «իտատի ասպիրանտը։ Իսկ սա էլ լական մշակույթ» ասելով ճաս նրանակում է, որ ճաղթանա- կանում ենք մտավոր այն արրելով առաջին դժվարությունը, տադրանքը, որն ստեղծվել է վաստակելով «ինստիտուտի հիշատակված այդ երկրներում, տություն, թե՛ վարդագույն եալ ժանավորության գիտակայն էլ երկար տարիներ շարունակ, այսինքն մինչև թեկնածուական աստիճան պաշտպանելը։ Սակայն սա ողբերգության դեռ մի մասն է, պատկերավոր ասած՝ «սկիզբն չարչարանացր»։ Փործը որոշակիոnta gnug t indti, nn «wuighրանտ» իրավիճակից մինչև ճաջորդ՝ «գիտությունների թեևնածու» իրավիճակին հասնելը, նույնիսկ սաենաշնորհայի ու ջանադիր երիտասարդից պաուսնջվում է աշխատանքայինմտավոր տառապանքներով լի շուրջ ճինգ տարվա մի ժամանականատված։ Եվ մեծամեծ դժվարություններ հաղթահարելուց, այսինքն՝ ասպիրանտական 4-5 մինիմումներ հանձնեուց, դիսերտացիոն աշխատանքի շուրջ 200 էջը գրելուց - կերջացնելուց, նրանից գոնե երկու-երեք հատված ընդունված պարտադիր կարգի համաձայն Հանրապետության կամ միութենական պարբերականներում հրատարակել կարողանալուց, աշխատանքի ճամառոտ բնութագիրը, այսինքն ավտոռեֆերատր գրելուց, որրատարակելուց և ցրելուց, դիսել տացիան ի վերջո պաշտպանելուց և նրա հաստատման կարգաթուղթը Մոսկվայից վերջապես ստանալուց հետո (իսկ grag fitann dhugg' 170 nnipih. իսկ տասը տարի աշխատեխատող վավերացվելուց ոնտո՝

րագույնը... ինստիտուտներին, քանզի ա- ճայագիտական և պատմա- պանությունը (իսկ գիտխորսենք՝ ինժեների, կամ մանկա- հասարակական բնույթի մեծ- հուրդների կազմում, ասացի վարժի մասնագիտական դիպ- արժեք նյութերը գոնե ընդհա- արդեն, թե մասնագիտական

լոմը գրպանում ունեցող երի- նուր քննության և գնահատուտասարդը գերադասում է աշխատել իր մասնագիտության գծով, թեկուզ որպես շարքային ինժեներ կամ դպրոցական ուսուցիչ, ճավատացած լինեավելի աշխատավարձ և ամենեվին էլ գործերը չներկայացնել ակադեմիայի ասպիրանտուրա, որտեղ մի կերպ պետք է պաշտպանի իր խեղճ գոյությունը և աշխատի «վասն գաղափարի»։ Համապատասխան մուսը ու ճոռետես եզրակացությունները ես թողնում եմ Բ) Սեր ժողովրդի պատմա-

կան չարաղետ ճակատագիրը,

սկսած իր ամենավաղնջական

ժամանակներից, իր հետ բերել

է մեզ ճամար խիստ ինքնա-

տիպ և մեր մշակույթը ու հա-

կյանքն ուսումնասիրողների ճամար խորապես բնութագըրական մի առանձնահատկություն։ Այսինքն. մեր ժողովրդի որգևոր հարստությունը, նրա մտավոր-գիտական արտադրանքը, մինչև մեզ մոտ խորճրրդային կարգերի հաստատվելը, ստեղծվել է մայր հայրենիքից դուրս, ընդունված ոնով ասած՝ գաղութներում։ Եթե մենք, օրինակ, «ռուսական մրըննությունները, կան մշակույթ» կամ «գերմաաստիրանտ» պատկառացրու ապա «ճայկական մշակույթ» անունը, որն իր հերթին նշա- ասելով, մենք հասկացել և հասկանում ենք մտավոր այն ճարստությունը, որն ստեղծվել րացանքներ, թե՛ սեփական է բուն ճայրենիքից, այսինքն Հայաստան աշխարհից դուրս, ցություն, այդ երիտասարդը ավելի կոնկրետ՝ Բոմբելում Կալկաթայում, Պոլսում, Վենե-100 ռությի աշխատավարձ, և տիկում, Վիեննայում, Փարիզում և այլուր։ Եվ բնական է ու տրամաբանական, որ ճայ ժողովրդի մշակույթը մասնագիտորեն ուսումնասիրող յուրաքանչյուր ոք և այդ թվում, իճարկե, նաև գիտությունների ակադեմիայի ճամակարգի աշխատողները, պետք է ազատ ճնարավորություններ ունենան՝ այցելելու հիշյալ քաղաքներն ու երկրները, աշխատանքային պրպտումներ կատարելու նրանց արխիվներում ու գրադարաններում, հայրենի գիտությանն անհայտ նյութեր գտնելու (իսկ այդպիսիք բազմաթիվ են) և ուսումնասիրելու ճամար։ Սակայն պարզագույն այս տրամաբանությունը վերածվում է հուսահատության հասցնող հիասթափության, երբ աննրաժեշտ է լինում խոսքից անցնել գործի, ավելի պարզ ասած, երբ աիր թեմայի բերումով, արտասահման գործուղման մեկնես դժվարությունների միայն մի վում է ճնարավոր ու թույլատ- կատարելուց ճետո տվյալ աս- ներ ստեղծելով նրա ճեղինամասը թվեցի), նորընծա գիտու- րելի ամեն ինչ՝ այդ բնույթի պիրանտին շնորքում է իր կի կամ ճեղինակների ճամար։ թյունների թեկնածուի աշխա- գործուղումներին ընթացք չը-- հայցած գիտական աստիճա- Այստեղ կարիք կա՞ երկարտավարձը «շեշտակիորեն» տալու, այսինքն՝ ի վերջո, այն նը, որը սակայն... պարզապես անում է, դառնալով... մինչև կասեցնելու համար, այդ նը- ոչ մի արժեք և իրավաբանա-150 ռուբլի։ Հինգ տարվա աշ- պատակով օգտագործելով ա- կան հիմք չունի, քանի դեռ կրկնել Պարույր Սևակի «Անխատանքային ստաժ ունենա- մեն մի ճնարավորություն, ընդ- այն չի վավերացրել Մոսկլուց՝ գրքերի ու հոդվածնե- տեղեկանքային- անկետային- ատեստացիոն հանձնաժողովը «քիչն էր», որ շարադրեցի սինքն որպես ավագ գիտաշ- խավորագրային բնույթի փաս- րավիճակը՝ պատկերացնելը 200-280 ո.։ Աճա ակադեմիայի լը և գործը նույնիսկ մարդ- ճետ չի կապվում։ Իսկ եթե մասին, որը տիրում է Հանրա։ աշխատակիցների ֆինանսա- կայնորեն- վիրավորական մա- ճավելեմ, որ այսպիսի դժվար պետության գիտությունների Տնտեսագիտական և բանա- վելու կապակցությամբ ինձ- տրվում մեկ ռեֆերենտի, որը ճարցերով լրջորեն պետք է

մայր ճայրենիքի, այնպես էլ ակադեմիայի նամակարգի մասմագետների կողմից (օրինակ, Պոլսի նայկական պատրիարքարանի՝ շուրջ 500 տարվա ճնություն ունեցող արխի վը, Վենետիկի, Վիեննայի, Երուսադեմի ճայկական վանքերի ձեռագրերի մեծարժեք թյան թելադրությունից ելնեճավաքածուները, Փարիզի ազ- լով (օրինակ. «Մեղրու բարգային գրադարանի և Նուպարյան մատենադարանի ճա- լանի կլանքն ու գործը», «Պետլագիտական նյութերը և այլն) և սա էլ, իր ներթին իր միան- մասին երբեմն ոչ մի տեղեգամայն ճասկանալի բացա- կություն և ճասկացողություն չեն սական դերն է կառոարում ճայ ունենում նշածս ճանձնաժողոազգային գիտության՝ որպես վի անդամները, բայց որոնց, այդպիսին է՛լ ավելի զարգա- այնուամենայնիվ վերապահնալու և մանավանդ առաջըն- ված է վերջին խոսքն աթաց ապրելու գործում։ Մեր սելու անկապտելի իրավունքը։ վելի են եղել դեպքերը, երբ ոչ միայն ակադեմիայի) աշճազիվ՝ սիրողական մակար- խատանքային այս արատադակ ունեցող որևէ սփյուռքա- վոր գործելաեղանակի ճարփնտրվելիք հոդվածների ու ճանների շնորհման նամակների ժողովածուն, քանպատասխան արխիվներից, հենց այդպես էլ եղել է։ իսկ այդ գործի հայաստանյան գիտնականին, հենց այդ սենք, պոլիտեխնիկական ինսբնագավառում տարիների քրտնաթոր աշխատանք թափած մասնագետին վերապանվել է ընդամենը նիացա-

կան գրախոսականով ճանդես

գալու տխուր պարտականու-

թյունը։ Այս դեպքում էլ մոայլ

ու որոետես եզրակացություն-

ներ անելը ես թողնում եմ ձեզ։ Գ) Խոսքը վերաբերում է գիտությունների ակադեմիայի ճամակարգում (և ոչ միայն այնտեղ) գիտական աստիճանների շնորհման կարգին, որի մասին արդեն անհրաժեշտ է խոսել ճիմնավորապես ըստ ամենայնի։ Հարցի համաոոտ պատմությունը, որն, դեպ, գրեթե անփոփոխ շարունակվում է առ այսօր, հետևյալն է։ Տարիների տանջանք-տառապանքից տվյալ ինստիտուտի ասպիրանտը կամ երիտասարդ աշխատակիցը ավարտում և ճամապատասխան բաժնում քըննության է ներկայացնում իր դիսերտացիոն աշխատանքը, արված դիտողությունների ու ցանկությունների համաձայն վերամշակում 🖢 այն, ապա ճանձնում ինստիտուտի գիտական խորհրդին՝ պաշտպանության դրվելու ճամար։ Ինստի տուտի գիտական խորքուրդը (իսկ ակադեմիայի ճամակարգում գտնվող ինստիտուտների կադեմիայի ճամակարգի որևէ գիտական խորճուրդների կազաշխատողի առջև ծառանում է մում փոքր քանակ չեն կազմում գիտությունների ակադեմիայի իսկական և թղթակից լու հարցը։ Վերաբերմունքն անդամները, դոկտոր-պրոֆեայս կապակցությամբ միան- սորները, գիտության վաստաշանակ է և այդ միանը- կավոր գործիչները, պետաշանակ վերաբերմունքը կարե- կան մրցանակի դափնեկիրնելի է արտահայտել մեկ հոգե- րը) համապատասխան պաշմաշ նախադասությամբ. ար- տոնական արարողությունը ճուպ մինչև «բացատրական վան, ավելի ճիշտ՝ Մոսկվա- ծանոթ մի տողը. «Ես շատը կույ աշխատանք» տանելը կամ յում գտնվող բարձրագույն տամ ու քիչը ասեմ»։ Միայն բնութագրականային- երաշ- (ԲԱՀ)։ Երգիծական այս ի- այստեղ, թեև դրանից անգամ տաթղթերի կապուկ հավաքե- շատ էլ մեծ երևակայության նախանձելի կարգավիճակի կարդակի սահմաններին ի- ճանապարհ անցած դիսերտա- ։ սկադեմիայի համակարգում, ջեցնելը (Վենետիկ գործուղ- ցիան ԲԱՀ-ում կարծիքի է և որի օր առաջ բարելավման սիրական մեծ կարողություն- նից, օրինակ, բժշկական տե- ոչ միայն աշխատանքի հետ զբաղվի մեր Հանրապետության ներ պետք չեն հասկանալու հա- ղեկանք պահանջեցին «առ վարվում է այնպես, ինչպես Խորհրդարանը, գուցե և՝ ոչ միմար, որ ֆինանսավորման այս այն», որ ես... վեներական հի- ինքն է ցանկանում (ձգձգել նը- այն Խորհրդարանը։ ողորմելի աստիճանասանդուղ- վանդություն չունեմ)։ Բնակա- րա ընթերցումը, ուշացնել քը, ի թիվս այլևայլ արգելա- նոն ճետևանքն այն է լինում, կարծիքը), այլև կարող է ոիթ խոչ ու խութերի, բութ որ արտասանմանյան՝ նիշա- պարզապես բեկանել տալ կացնի նման խփում է հենց տակված այլևայլ քաղաքների տվյալ ինստիտուտի գիտխորիր՝ ակադեմիայի մեծ ու փոքր տնօրինության ներքո գտնվող ճըրդի վավերացրած պաշտ-

ինչպիսի ուժեր են համաթյան սանմաններում անգամ խմբված), ապա իմ ասելիքը չեն ուսումնասիրված ինչպես կամբողջանա։ Ես արդեն չեմ խոսում այն մասին, որ ԲԱՀ-ի «դատաստանին» են ներկա լացվում ոչ քիչ թվով այնպիսի դիսերտացիաներ, որոնք ուսումնասիրվելիք նյութի աոումով մեծապես պիտանի են ճանրապետության մտավոր կյանքի ներքին օրինաչափուբառը», «Գալուստ Կոստանդրոս Ղափանցի»), բայց որոնց գիտական կյանքում մեկից ա- Ակադեմիայի ճամակարգի (և հայ «գրագետ» կարողացել է ցով է ահա, որով օր առաջ հրատարակության պատրաս- պետք է զբաղվի Հանրապետել պատմական մեծարժեք տության խորհրդարանը, այն փաստաթղթերի կամ տվյալ հիմնովին փոխելու առումով, ճայ դասականի՝ առ այդօր այսինքն՝ ճասնելու ճամար այն անհայտ ստեղծագործություն- շատ օրինական կարգավիճաների կամ նրա՝ մեծապես կին, որ գիտական աստիգործընթացը սկսվի ու ազի այդ «գրագետը» կարողա- վարտվի սոսկ և միայն հանցել է օգտվել Լոնդոնի, Փարի- ըապետության ներսում. մի զի կամ Կալկաթայի համա- բան, որն, ի դեպ, նախկինում

Եվ վերջապես՝ Դ) Եթե ա-

տիտուտի աշխատանքային նը-

պատակն է երկրի համար

պատրաստել մասնագետ-ինժեներներ, կամ մանկավարժական ինստիտուտն իր առջև խնդիր է դնում մեր ճանրապետության համար պատրաստել ուսուցիչ-մանկավարժներ, ապա ակադեմիայի ճամակարգըն, այս առումով, աշխատանքային քիչ ավելի ուրիշ նպատակաուղղվածություն ունի։ Այն է. ուսումնասիրելով մեր գրականճասարակական կյանքի այլևայլ երևույթները, ճանդես գալ այդ երևույթների մասին մեծ ու փոքր գիտական ուսումնասիրություններով, մասնագիտական բնույթի հոդվածներով։ Այսինքն, ակադեմիայի ճամակարգի աշխատակիցներն իր ժողովրդի հետ «խոսում են» ճիմնականում այլևայլ բնույթի մենագրությունների «լեզվով»։ Այստեղ էլ անա՝ Ակադեմիայի համակարգում արդեն օրինաչափություն դարձած մյուս չարաղետ թերությունը, որը կարելի է ասել ընդամենը մեկ նախադասությամբ, գիտաշխատողի գրասեղանի վրա տվյալ աշխատությունը վերջնականապես ավարտվելուց-վերջացվելուց հեւռո, այն իր ընթերցողների սեռքն է հասնում լավագույն դեպքում... 4-5 տարի նետո միսոյն։ Քանզի ստեղծված է խմբագրական-հրատարակչական- տպարանային- արտաքին գրախոսության տայու մի այնպիսի ծանրումեծ ու դանդաղաշարժ համակարգ, որը միայն նպաստում է աշխատության հրատարակության ձրգձգմանը, նյարդային ու հոգեբարակ մեկնաբանությունների։

դժվար չէ մակաբերել այն ան-

ՍՈՒՐԵՆ ՇՏԻԿՅԱՆ Բանասիրական գիտությունների թեկնածու, ԳԱՄ. Աբեղյանի անվան գրականության ինստիտուտի ավագգիտաշխատող

1990 թվականը քաղաքի շինարարները ինչպե՞ս եզրափակեցին, ինչո՞վ ուրախացրեցին տասնյակ տարիներով բրնակարանային ճերթի սպասող բնակիչներին, կամ կուլտուրկենցաղային ի՞նչ նոր օբյեկտ

րանքները կատարել է 89, սև- 2 շինվարչության շինարարնե- դարանով և այլ հարմարու գլխավոր կապալառուի գծով՝ 120,7, սեփական ուժերով՝ 118,7 unhnund:

փական ուժերով՝ 92 տոկոսով։ րի շնորնիվ անցած ամիսների Դեռ ավելին՝ № 85 ՇՄԵ-ն ընթացքում 2արենցի թաղամասում շահագործման է հանձնրված երկու, իսկ Կոմիտասի անվան հրապարակի վրա բնա-Հաջողություններն ակնառու կելի շենը՝ 8880 ըմ բնակելի

թյուններով։ Sphump No 5 CUG-6 ty Qn. վարթնոցում շանագործման է

ԵԹԵ...

ճանձնել կոոպերատիվ բնակե լի շենքը և Էջմիածնի պան. րագործարանը։ Վերջինս էլ, ե.

րևի շատ երկար ժամանակ, ե.

թե չասենք, ամբողջովին, շա-

հագործման չհանձնվի՝ շրջա.

նում կաթի արտադրության շեշ

տակի պակասի ճետևանքով։

ները։ Նրանց գլխավոր օր.

յեկտներն են Զվարթնոցում կա.

ռուցվող և ավարտին ճասցվու

Ասացինք, որ լավ են աշ. •

ՇԻՆԱՐԱՐՆԵՐԸ ԿԿԱՌՈՒՑԵՆ,

կամ գյուղերում. այս և նման նում և №5 СՄС-ում։ Ինարայլ ճարցեր փորձում եմ պար- կե, խոսքը ճարյուր տոկոսանոց զել շրջանի խոշոր շինարարական կազամկերպություններից մեկի՝ «Էջմիածինշին» տրրեստի տնօրեն Աշոտ Կյուրեղյանի, նրա տեղակալ Խորեն Հայրումյանի և պյանային բաժնի պետ Սեդա Մխիթարյանի uhongnų: -

Շինարարության ընդճանուր վիճակին ծանոթանալուց հետո պարզվեց, որ վերջին երկու-երեք տարում փոփոխություններ են կատարվել տրեստի շինարարական կազմակերպություններում։ Միավորվել են դրանք և կազմել չորս շինարարական կազմակերպություն (№№ 2, 5, 88 և 85)։ Ինչ խոսը, որոշ չափով ավելացել է նաև դրանց նյութական բազան, ղեկավարությունը դարձել ավելի կոնկրետ ու գործնական։ Հակառակ սպասվածին, պլանների թերակատարումր մեծ չափերի չի հասնում։ Անցած տասը ամիսների ընթացքում տրեստը գլխավոր

ներ ավելացան քաղաբում են նաև №2 շինվարչությունաջողության մասին չէ և չէր էլ կարող լինել, քանի որ ո՞ւմ ճայտնի չէ շինանյութերի խիստ անկանոն ստացումը։ Մեկ ցեմենտ չի լինում, մեկ՝ անտառանյութ... Եթե առաջ շրջափակումներն էին խանգարում, այժմ էլ մատակարարները չեն կատարում իրենց պարտականությունները։ Առավել դժվարություններ են սպասվում առաջիկայում, բանի որ

ኮንደባታህ _ታላ ኮንደ ታንዳ

Ռ:0DU4 -ի մի շարք մատակարար կազմակերպություններ գրեթե չեն ցանկանում պայ մանագրեր կնքել։

Այսպիսի դժվարությունների առջև երբեր չեն կանգնել շինարարները։ Դեռ լավ է, որ այս պայմաններում մեծ չափերի չի ճասնում բանվորական ուժի ճոսքը։

ի՞նչ գործեր են արված տրես-

մակերեսով։ Բնակարանամուտ են տոնել 142 ընտանիք։

Նույն վարչությունը Նալբանդյան փողոցի վրա ևս կաոուցել է 1274 քմ մակերեսով բնակելի շենք, սակայն դեռչի աստել № 85 CUC-ի շինարար. կարող շանագործել, քանի որ չկա պատուճանների ապակի։ Նույնպիսի դժվարության առջև է կանցնել նաև № 88 СՄС-ն, որը Մասիսի շրջանի Խարբերդ ավանում կառուցել է 2 միլիոն 100 ճազար ռուբլու արժողությամբ 6020 թմ ընդճանուր մակերեսով հաշմանդամ-

կա օրերում «դեֆիցիտ» անու-

Այնուամենայնիվ, կոնկրետ կապալառուի գծով առաջադ- տի շինարարների կողմից։ № 800 տեղանոց դանլինով, գրա

ԿԱՌՈՒՑՈՒՄ ների տուն, որը մնացել է ան-

նրն են տայիս։ պատրաստվում են ուրախացնել Ոսկենատ ավանի բնակչությանը՝ շահագործման են

օգտագործելի վիճակում ապակու և որոշ այլ շինանյութերի բացակայության պատճառով։ Այս «մանրուքներ» թվացող հոգսերին շինարարները ներ-

No 88 CUG-ի շինարարները ճանձնվելու մշակույթի տունը՝

րարներին։

ճինց ճարկանի երկու բնակե. լի շենքերը, որոնք նախատեսված են տրեստի և ավտոկով. բինատի բանվոր-ծառայողների ճամար։ Բայց առավել ծավայուն աշխատանքներ են տարվում տրեստի արտադրատեխնիկական կոմպլեկտա. վորման վարչության բազա. լում։ Այն ունենալու է փայտա. մշակման, մետաղամշակման երկաթբետոնի և այլ շինիրերի արտադրամասեր։ Ավարտից հետո բազան տարեկան կտա շուրջ 80 միլիոն ռութլու գա. նազան շինանյութերի արտարրանը։ Դա, ինչ խոսը, մեծ օգնություն կլինի տրեստի և ար

ՊԱՐԳԵՎ ԲԱՐԵՅԱՆ

կազմակերպությունների շինա-

ԱշխԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՔՆՆԱՇՐՋԱՆԻՆ՝ ԼՈՒՐՋ ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆՔ

քային քննաշրջանի ընթացքում ընոր այս գործի նկատմամբ։ աղետի գոտում և կենսականոտեղամասերում քիչ գործեր սանողական և ոչ մի ջոկատ չարեցին ճանրապետության բուների և միջնակարգ մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների ուսանողական ջոկատները։ Ժամանակին մեր թերթը պատմել է ուսանողական ջոկատների կոմպլեկտավորման- համալրման քը։ Եվ օգտվելով առիթից ճարցերում առկա դժվարությունների, թերությունների մասին, անդրադարձել կատարված աշխատանքների ընթացքին, նշել ձեռքբերումները, մեկնեցին աղետի գոտի, աշխաբացթողումները։ Այդունանդերձ, ինչպիսի՞ն էին 1990-ի աշխատանքային ըննաշրջանի արդյունքները, դրանցից ի՞նչ դասեր քաղեցին ուսանողները, կազմակերպիչները։ 2է ինչպես ասում են, յոթ սարի ճետևում չէ նաև աշխատան**բային բննաշրջան-91-ր։** Նրշված ճարցերի մասին վերջերս մենք խնդրեցինք պատմել հանրապետական ուսանողական հրամանատար USCOUL USCOULDBURDS: - hnnp, ճեռու չէ այն օրը,

երբ ճանրապետության ուսանողական ջոկատները կրկին կմեկնեն աշխատանքային տեդամասեր։ միշտ է, դեռևս մոտ կումները, Գիլիջանի ռադիո-6 ամիս ժամանակ կա, սակայն տեխնիկումը, Կամոյի և Վերիձեռքներս ծալած չենք նստում, Որքան էլ տարօրինակ է, բայց կական, ֆիզիկական կուլտուայսօրվանից արդեն համա- ցավով պետք է նշեմ նաև Կուպատասխան աշխատանքներ մայրիի և Կիրովականի ուենք տանում, որպեսզի բա- սանողության պասիվության ցառվեն այն թերությունները, բացթողումները, որոնց մենք բախվեցինք անցյալ տարի։ Ու կարգախոսը առաջին ճերթին թեև դրանք չնչին էին, բայց, նրանց է վերաբերում։ Սա այնուամենայնիվ, խանգարեցին գործին։ էլ ավելի շատ կը- ու Կիրովականն ունեն 2լինեին մեր ճաջողությունները, ական բուճ և 5-ական տեխնիեթե որոշ բուների և միջնա- կումներ։ Կարծում եմ, այս ակարգ մասնագիտական ուսում- մենից անհրաժեշտ հետևունական ճաստատությունների թյուններ կանեն թվարկածս ղեկավարներ ընդառաջեին, ա- ուսումնական ճաստատությունջակցեին մեզ, եթե նախորդ ների ղեկավարներն ու ուսատարիների նման առավել շատ նողները, և այս տարվա ամոաջոկատներ կոմպինկտավոր- նըն ավելի շատ ուսանողական վեին։ Իսկ դրանց պակասը ըզ- ջոկատներ կգնան աշխատելու գալի էր։ Այսպես, եթե 1989-ին՝ աղետյալ շրջաններ և Արցախ։ մոտ 10 ճազար ուսանողներ Հավատացեք, մեր ուսանողէին ընդգրկված ուսանողական ները ճենց դրանով կապացուջոկատներում, ապա 1990-ին ցեն իրենց իսկական ճայրենաայդ թիվը կազմեց ընդամենը 8 սիրությունն ու ազգասիրուճազար։ Այս ճարցում, իճարկե, թյունը, այլ ոչ թե զանազան խանգարիչ այլ պատճառներ էլ միտինգներով ու ճացադուլնեեղան, բայց, նորից եմ կրրկ- րով, դատարկ ու բարձրագոչ նում, ճիմնական պատճառը ո- խոսքերով։ Այո, կապացուցեն,

րոշ ուսումնական ճաստատու- ինչպես դա անցյալ տարի ա-

թյունների ղեկավարության ցու- րեցին մեր մյուս ուսանողական

ցաբերած անտարբերությունն էր ջոկատները։ Իսկ աշխատան-

1990 թվականի աշխատան- ու անհոգությունը անչափ կա-2է՝ որ, ինչպես հայտնի է, չարաղետ արհավիրքից հետո ուամոան ամիսներին ճանրապետությունից դուրս աշխատելու այլևս չի մեկնում։ Բոլոր ուժերը ճիմնականում կենտրոնացվում չպետք է աչքաթող անել այս հանգամանցանկանում եմ նշել այն բուների և ուսումնական հաստաությունների անունները, որոնց ուսանողները անցյալ տարի չըտանքային այլ տեղամասեր։ Դրանք են՝ Երևանի Խ. Աբովյանի անվան մանկավարժական (ուսանողները Արցախ մեկնելու ճամար պայմանագիր էին կնքել ու չեն գնացել), բըժրշկական, գեղարվեստաթատերական ինստիտուտները, պետական կոնսերվատորիան, ճաշվիչ մեքենաների, էլեկտրատեխնիկական, մեքենաշինական, ռադիոէլեկտրակապի, ֆիզկոստ տեխնիկումները, Արթիկի, Ալավերդու և Իջևանի ինդուստրիալ-տեխնոլոգիական, Էջմիածնի ակումբագրադարանային, Սիսիանի, Ղափանի, Չարենցավանի պոլիտեխնի կազմակերպիչներս, շենի սովխոզ տեխնիկումները։ մասին։ 2է՝ որ «Մեր տունը ինքներս պետք է կառուցենը» այն դեպքում, երբ Կումայրին

քային քննաշրջանի ընթացքում իրոք որ շոշափելի արդյունըներ շատ են եղել, որոնց անհնարին է չանդրադառնալ։ Ինչպես արդեն ասացի, անցյալ տարի ուսանողական ջոկատներում ընդգրկվել են 8 հազար ուսանողներ, որոնցից 7 հազարը մեկնել են երկրաշարժից վնասված համարյա բոլոր բնակավացրերը։ Միանգամից ասեմ, որ թե մեզ օգնության ձեռը մեկնած շինարարները և թե հանրապետական կազմակերությունների ղեկավարները գոճ են մնացել մեր ուսանողների կատարած աշխատանքներից։ Իսկ պատկերն այսպիսին է. անցյալ տարի ուսանոդական ջոկատներն աղետի գոտում կատարել են 15 միլիոն ռուբլու շինմոնտաժային և այլ աշխատանըներ։ Միայն նրանց ուժերով շանագործման ճանձնվել 48 անճատական բընակելի շենք։ Տարբեր շրջաններում վերջիններիս մասնակցությամբ և օգնությամբ կառուցվել են 146 բնակելի շենք, 25 դպրոց, 7 մանկապարտեց։ Կարծում եմ, հետաքրքիր կըլինի նաև հետևյալ փաստը. աշխատանքային անցած քրննաշրջանի ընթացքում մեկ ուսանողի միջին խատավարձր կազմել է 895 ոութլի։ Այստեղ անպայման ուզում եմ նշել Երևանի պետճամալսարանի, - պոլիտեխնի- - թի և ավտոտրանսպորտի նարայի, անասնաբուժական- անասնաբուծական և գյուղինստիտուտների ուսանողական ջոկատների ակտիվ մասնակցությունը շինարարական աշխատանքներին։ Անցյալ տարի մեր կոմպ-

լեկտավորած ուսանողական ջոկատները (մոտ 200 ուսանողներ) աշխատել են նաև Աիցախում, մասնակցել շինարարական և բերքահավաքի աշխատանքներին, չնայած որ ոչ անճայտ գեներալ-մայոր Սաֆոնովը նախօրոք մեզ գրրավոր մերժել էր այնտեղ մեկնել։ Այս ս.արի մտադիր ենք ավելի շատ ջոկատներ ուղարկել Արցախ, մեր ճայրենակիցներն այնտեղ ամեն տեսակ օգնության կարիք շատ են զգում։ Ասեմ, որ արդեն Արցախում շտաբ ենք ստեղծել, ունենք ճաստիքային աշխատող, որն էլ կկորդինացնի աշխատանք-

ները։ Տարիներ շարունակ վերևից պարտադրված կուսակցական որոշում-հրահանգներով մեծ թվով ուսանողական ջոկատ-

ներ (որոնցում ճիմնականում աղջիկներ էին ընդգրկվում) աշխատելու էին մեկնում ճանրապետության պանածոների գործարաններ՝ Էջմիածին, Արտաշատ, Հոկտեմբերյան, Մասիս, Այրում, Ախթալա և այլն։ Որոշել ենք այս տարի ոչ մի ուսանող չուղարկել այդ գործարաններ։ Ինչո՞ւ։ Որովնետև դրանցում չկան աշխատանքային տարրական պայմաններ։ Բազմաթիվ ուսանողուհիներ (որոնց հիմնական գործը եղել է առավոտից երեկո ջրերի մեջ կանգնած տարաներ լվանալը) հետագայում ձեռք են բերել խրոնիկական ծանր հիվանդություններ, ընդհուպ

մինչև անպտղություն։ Աշխատանքային նախորդ ըննաշրջանի ընթացքում ուսա նողական ջոկատներին մե ծապես աջակցել են ճանրապետական շատ կազմակեր պություններ։ Վերջիններիս լավ վերաբերմունքով էր պայմանավորված նաև գործերի նաջողությունը։ Սնունդով, hwantumny n b n n. րայքով մեզ շատ օգնեցին Հայկոոպի վարչությունը, պետմատը, առողջապանության նախարարությունը, «Գթություն» բարեգործական ֆոնդը։ Իսկ ընդճակառակը, անցյալ տարի մեզ ճամարյա անուշադրության էին մատնել առևտրխարարությունները։

ինչպես տեսաք, ցավոտ պըրոբլեմներ ու անելիքներ շատ կան մեր աշխատանքներում։ Եվ չարաչար սխալված կլինի այն մարդը, ով կփորձի չկարևորել ուսանողական ջոկատների ներդրումը մեր ճանրապետության սոցիալ-տնտեսաцши дшрашдиши խնդիրներում։ Այո, մատների արանքով չպետք է նայել ուսանողների աշխատանքային ըննաշրջանին։ Դրան պետք է լրջորեն վերաբերվել, նախապատրաստվել, համախմբել բոլորիս ուժերը։ Վերջում ավելացնեմ, որ ՀՀ նախարարների խորհուրդը պլանավորել է առաջիկայում անդրադառնալ ուսանողական ջոկատների ճարցին։ Այնտեղ ճիմնականում կքննարկվեն աղետի գոտու և Արցախի նետ կապված պրոբլեմները։ Կարծում եմ, որ կառավարությունը մեզ շատ ճարցերում կաջակցի։

> Գրի առավ LUCULTUS CHENTE

2 ԱՎԱՆԳԱՐԴ